

**CURTEA SUPREMĂ
DE JUSTIȚIE**

DECIZIE

cu privire la respingerea recursului declarat de avocata Cristina Ermurachi în interesele Mariei Podoleanu,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Podoleanu către Maria Podoleanu privind desfacerea căsătoriei,

împotriva încheierii din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 2r-138/24
NR. PIGD 2-21052718-01-2r-20032024)*

Restituirea cererii de apel, ca fiind depusă în afara termenului legal, iar instanța de apel a respins cererea de repunere în termenul legal de declarare a apelului.

Judecătoria Chișinău, sediul Centru, jud. I. Pulbere,
Curtea de Apel Chișinău, jud. I. Țurcan, A. Malîi, I. Dutca,

29 ianuarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa participanților la proces recursul depus de avocata Cristina Ermurachi în interesele Mariei Podoleanu,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte,*

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judecători,*

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 8 aprilie 2021, Sergiu Podoleanu a depus cerere de chemare în judecată împotriva Mariei Podoleanu cu privire la desfacerea căsătoriei.

2. Prin hotărârea din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost admisă acțiunea și desfăcută căsătoria încheiată între Sergiu Podoleanu și Maria Podoleanu.

3. La 11 mai 2023, Maria Podoleanu, reprezentată de avocata Cristina Ermurachi, a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii contestate, cu remiterea spre rejudecare în prima instanță.

4. Prin încheierea din 21 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel depusă de Maria Podoleanu, împotriva hotărârii din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost restituită, ca fiind depusă tardiv, iar apelanta nu solicită repunerea în termen.

5. La 28 iunie 2023, Maria Podoleanu a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului, pe motiv că nu a cunoscut despre existența litigiului, iar despre hotărârea contestată a aflat la revenirea în țară, când s-a adresat către Agenția Servicii Publice pentru perfectarea buletinului de identitate, fiindu-i indicat că pentru perfectarea buletinului de identitate acesta urmează să prezinte hotărârea privind desfacerea căsătoriei.

6. Prin decizia din 13 decembrie 2023 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Maria Podoleanu, reprezentată de avocata Cristina Ermurachi, cu casarea încheierii din 21 iunie 2023 a Curții de Apel Chișinău și restituirea cauzei la aceeași instanță, la etapa de primire a cererii de apel.

7. Prin încheierea din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea apelantei privind repunerea în termenul de declarare a apelului, precum și restituită cererea de apel depusă de Maria Podoleanu, împotriva hotărârii din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă tardiv, iar instanța a refuzat să efectueze repunerea în termen.

8. La 09 februarie 2024, Maria Podoleanu reprezentată de avocata Cristina Ermurachi, a declarat recurs, ulterior concretizat, împotriva încheierii din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea integrală a încheierii contestate, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

9. În susținerea recursului, a invocat argumente similare celor indicate în cererea privind repunerea în termenul de declarare a apelului. Suplimentar, a reținut că instanța de apel prin încheierea din 25 ianuarie 2024, în mod eronat a dispus restituirea cererii de apel. În acest sens, a explicat că dreptul de acces la un tribunal urmează a fi înțeles ca un drept de acces concret și efectiv, ceea ce determină din partea instanței de judecată de a supune adresarea oricărei persoane în justiție cu o restricție rezonabilă, urmărind scopul de respectare a echilibrului între necesitatea asigurării bunei administrări a justiției și proporționalitatea unei astfel de restricții, or, restituirea cererii de apel este legată indispensabil de dreptul apelantului privind accesul liber la justiție.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

10. Art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă:

„Instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept: a) să respingă recursul și să mențină încheierea.”

11. Art. 110 din Codul de procedură civilă:

„Termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.”

12. Art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Dacă începutul curgerii termenului este determinat de un eveniment sau moment în timp care va surveni pe parcursul zilei, inclusiv de comunicarea actului de procedură, atunci ziua survenirii evenimentului sau a momentului nu se ia în considerare la calcularea termenului.”

13. Art. 113 din Codul de procedură civilă:

„Dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.”

14. Art. 362 alin. (1), (3) din Codul de procedură civilă:

„(1) Termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

(3) Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art. 116.”

15. Art. 116 alin.(1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă:

„(1) Persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță.

(3) La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.).

(4) Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.”

16. Art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă:

„(1) Instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă:

b) apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.”

17. Art. 276³ alin. (1), (2) și (3) din Codul de procedură civilă:

„(1) Procedura cu privire la cererile cu valoare redusă este scrisă.

(2) Judecătorul poate dispune citarea participanților la proces dacă apreciază acest fapt ca fiind necesar sau dacă admite solicitarea uneia dintre părți de a examina cererea în ședință publică.

(3) În termen de 30 de zile de la comunicarea cererii de chemare în judecată și a înscrisurilor anexate, inclusiv în cazul comunicării prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, pârâțul prezintă instanței judecătorești și reclamantului o referință, precum și copii de pe înscrisurile necesare.”

18. Art. 276⁴ alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Hotărîrea judecătorească adoptată se publică pe pagina web a instanței judecătorești și se comunică participanților la proces, inclusiv prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor.”

19. Art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă:

„(3) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.”

20. Art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă:

„(1) Participanții la proces sînt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

21. Cu referire la termenul de depunere a recursului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că Curtea de Apel Chișinău a emis încheierea contestată la 25 ianuarie 2024.

22. Din materialele cauzei rezultă că copia încheierii recurate a fost expediată în adresa părților la 17 martie 2024, fapt ce se confirmă prin scrisoare de însoțire (f. d. 93), însă careva date care ar confirma recepționarea acesteia de către recurent, lipsesc.

23. Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 9 februarie 2024, prin intermediul poștei electronice (f.d.94).

24. Completul de judecată stabilește că prima instanță a examinat cauza civilă în procedură contencioasă generală, potrivit normelor prevăzute de Codul de procedură civilă.

25. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterează că, în condițiile speței respective, termenul de declarare a apelului este de 30 zile, de la data pronunțării dispozitivului hotărârii.

26. Dispozitivul hotărârii judecătorești, a fost pronunțat la 11 mai 2022, fiind public pe portalul instanțelor judecătorești.

27. Rezultatul examinării cauzei și hotărârea din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, au fost plasate pe site-ul oficial al instanței de judecată, la 11 mai 2022.

28. În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 11 mai 2022, în temeiul art. 111 alin. (3) din Codul de procedură civilă, enunțat la pct.13 al prezentei încheieri, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 12 mai 2022, ultima zi a termenului fiind data de 10 iunie 2022 (zi de vineri).

29. Materialele cauzei civile atestă că, la 13 mai 2022, prima instanță a expediat copia dispozitivului hotărârii la adresa Mariei Podoleanu (f.d. 39), iar potrivit avizului de recepție, la 25 mai 2022, Maria Podoleanu a confirmat prin semnătură recepționarea copiei hotărârii (f.d. 41).

30. Luând în considerație aspectele enunțate completul de judecată constată că prima instanță și-a îndeplinit corespunzător obligația pozitivă de înștiințare a părții în proces despre litigiul dedus judecății.

31. Cererea de apel împotriva hotărârii din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, a fost depusă de Maria Podoleanu la 11 mai 2023 (f.d.45), fiind formulată ulterior și o solicitare de repunere în termenul legal pentru declararea apelului.

32. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție stabilește că Maria Podoleanu, drept temei pentru repunerea în termenul legal pentru declararea apelului, a invocat faptul că despre hotărârea din 11 mai 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a aflat când s-a adresat către Agenția Servicii Publice pentru perfectarea buletinului de identitate, fără a preciza data exactă.

33. În acest context, completul de judecată consideră întemeiată poziția instanței de apel, care a reținut că depunerea cererii de amânare prin poșta electronică, la 11 mai 2022, indicând plecarea peste hotarele Republicii Moldova (f.d. 33), demonstrează că apelanta avea cunoștința de existența litigiului și avea obligația de a se interesa cu diligență de evoluția cauzei.

34. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție apreciază ca fiind juste concluziile instanței de apel, precum că aceste alegații sunt neîntemeiate și nu constituie temei de repunere în termen, or, prevederile art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă, enunțate la pct.18 al prezentei încheieri, nu condiționează începerea curgerii termenului de declarare a apelului din momentul recepționării dispozitivului hotărârii, ci din momentul pronunțării acestuia.

35. Mai mult ca atât, apelanta în conformitate cu art. 116 alin. (4) din Codul de procedură civilă, enunțat la pct. 19 al prezentei încheieri, nu a prezentat probe incontestabile în susținerea cererii de repunere în termen de declarare a apelului.

36. În acest sens, Curtea de Apel Chișinău, prin încheierea din 25 ianuarie 2024, corect a respins cererea de repunere în termenul legal de declarare a apelului și a restituit cererea de apel depusă de Maria Podoleanu împotriva hotărârii din 11 mai 2022 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, ca fiind depusă tardiv.

37. Instanța de recurs notează că omiterea termenului legal de declarare a apelului nu poate fi imputat instanței de judecată, dat fiind faptul că în sensul art. 56 alin. (3) și 61 din Codul de procedură civilă, enunțat la pct. 20-21 al prezentei încheieri, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. Instanța judecătorească pune capăt oricărui abuz de aceste drepturi dacă prin abuz se urmărește tergiversarea procesului sau inducerea sa în eroare.

38. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

39. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că legiuitorul, prin stabilirea unui termen de declarare a apelului, a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

40. Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 din Constituția Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CtEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art. 13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenții au neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

41. Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău a fost emisă în concordanță cu normele de drept procedural, iar argumentele invocate în recurs sunt lipsite de substanță, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție concluzionează de a respinge recursul și a menține încheierea recurată.

42. Ținând cont de cele expuse *supra* și în temeiul art. 424 alin. (2), 427 lit. a), 428 din Codul de procedură civilă,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Respinge cererea de recurs depusă de avocata Cristina Ermurachi în interesele Mariei Podoleanu.

Menține încheierea din 25 ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Sergiu Podoleanu către Maria Podoleanu privind desfacerea căsătoriei.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc